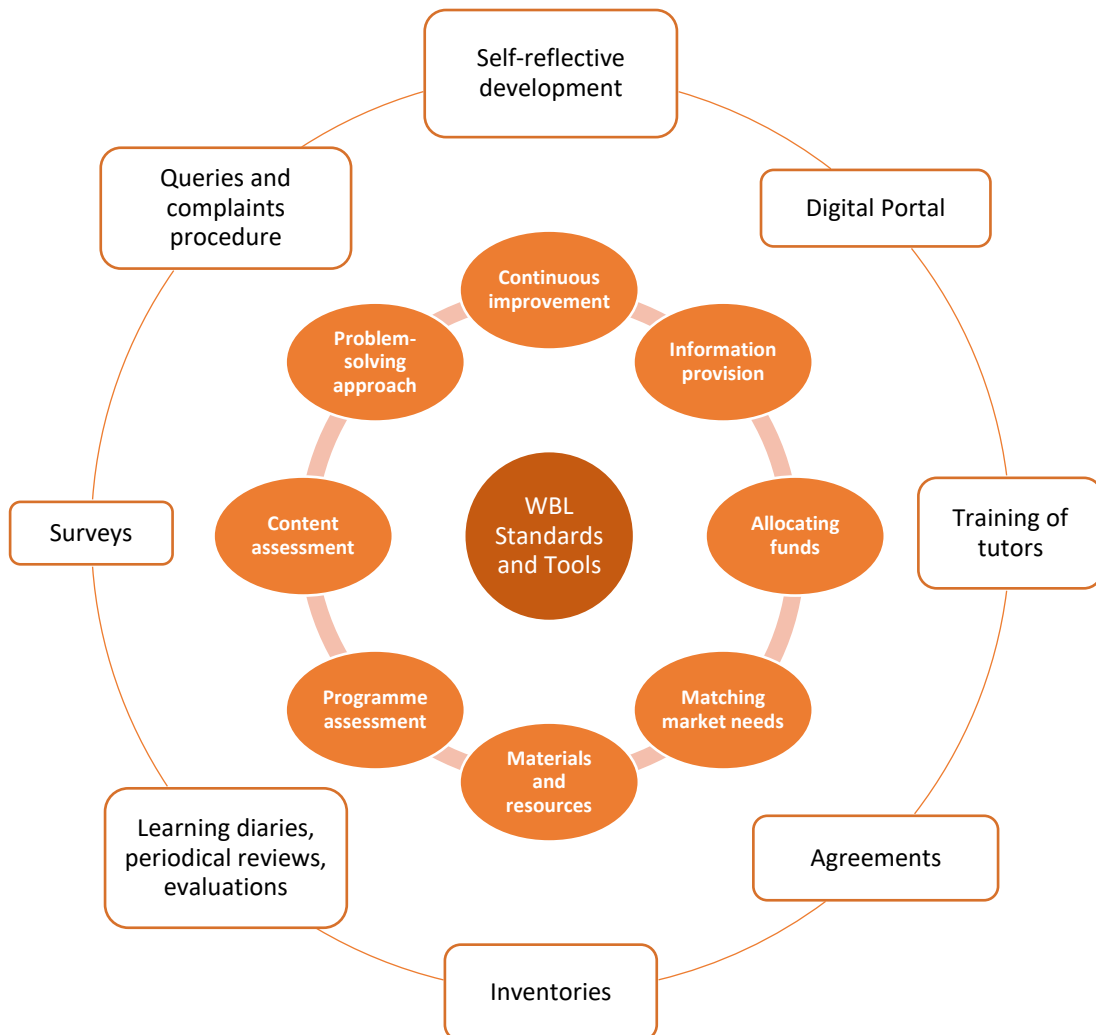

GİRİŞ

İş Əsaslı Öyrənmə (WBL) proqramları tələbələrin nəzəri öyrənmələrini yerləşdirmə zamanı əldə etdikləri praktiki təcrübələrlə inteqrasiya etməkdə adi proqramlardan fərqlənir və beləliklə, tələbələrə əldə etdikləri akademik bacarıqlara əlavə olaraq bir sıra işlə bağlı bacarıqları inkişaf etdirməyə imkan verir. sinif otağı. Nəticədə, WBL proqramlarının öyrənmə nəticələri, çatdırılma üsulları və strukturları da adi proqramlardan fərqlidir və uğurla həyata keçirilməsi üçün xüsusi alətlər dəsti tələb edir. Hazırkı sənəd UniLab konsorsiumunun WBL proqramlarının ilkin yaradılması, eləcə də onların davamlı saxlanması, davamlı inkişafı və təkmilləşdirilməsi üçün vacib hesab etdiyi bu cür alətlərin məcmusudur. Beləliklə, həm WBL proqramlarının həyata keçirilməsində təcrübəsi olan, həm də olmayan ali məktəblər, bu alətlərdən istifadə edə bilərlər.

Şəkil1-WBL proqramları üçün Keyfiyyət Standartları və Alətlər

Sitat: Millo, P; Bonnet, S; Sonne, K; Royo, C, UniLab konsorsiumu adından. Praktiki Yerləşdirmələr üçün UniLab Alətləri. 2022-ci ildə nəşr edilmişdir. Copyright ©evsen, 2022.

21-ci əsrdə universitetdən əmək bazarına: işə əsaslanan yerləşdirmədə irəliləyiş doğru bir addım
610245-EPP-1-2019-1-BE-EPPKA2-CBHE-JP

Layihənin koordinatoru evsen | <https://unilab.eucen.eu> | unilab@eucen.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Avropa Komissiyasının bu nəşrin hazırlanmasına verdiyi dəstək yalnız müəlliflərin fikirlərini əks etdirən məzmunun təsdiqini təşkil etmir və Komissiya oradakı məlumatın hər hansı istifadəsinə görə məsuliyyət daşımır.

Alətlər bir-birini tamamlayır və hər biri UniLab-ın “İşə əsaslanan təlim üçün Keyfiyyət Planı və Standartları” sənədində qeyd olunan keyfiyyət standartlarından birinə uyğun gəlir. Bu, Şəkil 1-də təsvir edilmişdir.

Bu sənəd doqquz müxtəlif aləti təsvir edir. Ali təhsil müəssisələrinə aləti effektiv şəkildə tətbiq etmək üçün istiqamət vermək üçün məzmun, məqsəd və struktur daxil olmaqla təsvir və hər bir alətin benefisiarlarının siyahısı verilir. Bundan əlavə, hər bir alət üçün UniLab layihəsinin nəticələrindən və ya digər oxşar layihə və təşəbbüslərdən götürülmüş nümunə və ya şablon müəyyən edilmiş və ya hazırlanmışdır. Bu nümunələrin hamısı açıq mənbədir və ali məktəblər tərəfindən birbaşa istifadə edilə və ya ali təhsil müəssisələrinin ehtiyaclarını ödəmək üçün dəyişdirilə bilər. Alternativ olaraq, onlar ali təhsil müəssisələrinin öz alətlərini inkişaf etdirmələri üçün bir model və ya ilham mənbəyi kimi xidmət edə bilər. Ali təhsil müəssisəsindən və onun WBL proqramlarını həyata keçirdiyi xüsusi kontekstdən asılı olaraq, bəzi alətlər digərlərindən daha uyğun ola bilər, lakin UniLab konsorsiumu müəyyən etmişdir ki, alətlər bir-birini tamamlayır və birgə həyata keçirildikdə ən effektivdir.

SEÇİLMİŞ ALƏTLƏRİN SİYAHISI

Aşağıda siz UniLab tərəfindən seçilmiş alətlərin siyahısına və tez istinad üçün onu tapa biləcəyiniz səhifə nömrələrinə nəzər sala bilərsiniz.

Sənəd istifadə rahatlığı üçün alətləri ayrıca çap etməyə imkan verən şəkildə formatlanıb.

1. Rəqəmsal portal	3
2. Repetitorların/mentorların hazırlanması	5
3. Müqavilə modellərinin öyrənilməsi	7
4. Resurs və materialların ehtiyatları	9
5. Öyrənmə gündəliyi.....	11
6. Dövri icmallar və qiymətləndirmələr	13
7. Portfel.....	15
8. Yansıtıcı davamlı təkmilləşdirmə yanaşması	17
9. Sorğu və şikayətlər üzrə prosedür	19

1. DİJİTAL PORTAL

Kontekst

Rəqəmsal portalın məqsədi tələbələrə, onların rəhbərlərinə/tyutorlarına və şirkətlərə HEI tərəfindən təklif olunan WBL yerləşdirmələri haqqında ən son məlumatlarla təmin etməkdir. O, həmçinin tələbələrin WBL yerləşdirmələrinin keçirildiyi müvafiq şirkətlərlə əlaqə saxlaması, öz CV-lərini paylaşması və daha sonra yerləşdirmə üçün qeydiyyatdan keçmək üçün lazımı sənədləri yükləmək, həmçinin portfolio, öyrənmə gündəliyi yükləmək üçün platforma rolunu oynayır (bax. aşağıda) və digər qiymətləndirmə formaları tələbələrin yerləşdirmələrini uğurla başa çatdırmaq üçün təqdim etmələri tələb olunur.

Benefisiarlar

Tələbələr. Repetitorlar. Şirkətlər.

Məzmun və quruluş

- Rəqəmsal portal müxtəlif bölmələrdən ibarətdir:
  - a. WBL yerləşdirmələrinin məqsədini, strukturunu və şərtlərini əks etdirən məlumat səhifələri
  - b. Şirkət haqqında məlumat və onların təklif etdiyi WBL yerləşdirmələri ilə müntəzəm olaraq yenilənə bilən şirkət profilləri
  - c. Tələbələrin öz CV-lərini, qiymətləndirmələrini və digər sənədlərini yükləyə biləcəyi tələbə profilləri
  - d. Tələbələrə və şirkətlərə bir-biri ilə əlaqə yaratmağa imkan verən mesajlaşma/kommunikasiya funksiyaları

Praktik Nümunə

UniLab nümunə portalı öz portalınız üçün faydalı ola biləcəyiniz bölmələr və xüsusiyyətlərə malikdir. UniLab layihəsi həmçinin sizə kodu yükləmək və öz portalınızı inkişaf etdirmək üçün istifadə etmək imkanını təklif edir. Siz nümunə portala giriş və pulsuz açıq lisenziya koduna giriş tapa bilərsiniz [burada](#).

2. TUTORLAR/MENTORLARIN TƏLİMİ

Kontekst

WBL yerləşdirmələri həyata keçirən tələbələrə müvəffəqiyyətlə nəzarət etmək üçün repetitorlar hazırlanmalı və öyrədilməlidir. Bu təlim şirkət və ya universitet tərəfindən və bu strukturların hər ikisi ilə uyğunlaşdırıla bilər. Tərbiyəçi/nəzarətçi WBL yerləşdirmənin qanuni şərtlərindən xəbərdar olmalıdır, eyni zamanda təhsil kurslarının məzmunu və tələbəni WBL yerləşdirmə müddətində necə və nə vaxt müşayiət edəcəyi barədə məlumatlandırılmalıdır.

Benefisiarlar

Mentorlar. Repetitorlar. Tələbələr.

Məzmun

- Əsas mövzular:
  - a. İştirak edən bütün maraqlı tərəflərin əsas əməliyyatları, hüquqları və öhdəlikləri daxil olmaqla WBL yerləşdirmələrinin icmalı
  - b. WBL yerləşdirmələri üçün müqavilələrin növləri və maraqlı tərəflərin rolu üçün spesifikasiyalar, iş şəraiti və s.
  - c. Ali təhsil müəssisələrində WBL yerləşdirmələrinin diapazonu və mövcudluğu
  - d. Tələbənin WBL yerləşdirmədən əvvəl və onun yerinə yetirməsi üçün addım-addım prosedurlar (idarəetmə və sənədlər daxil olmaqla)
  - e. WBL yerləşdirmələri üçün tələbələrin işə götürülməsi və işə qəbulu zamanı şirkət üçün prosedurlar
  - f. Tələbələrə WBL yerləşdirməsini təmin etmək, universitetdəki dəstək ofisinə müraciət etmək, tədbirlər təşkil edən milli təşkilatlarla əlaqə qurmaq, şirkətlərlə əlaqə saxlamaq üçün məsləhətlər
  - g. Tələbə haqları və şirkətlər və universitet tərəfindən təklif olunan maliyyə yardımı haqqında məlumat

Prosedurlar və materiallar

- Universitetdəki WBL proqram koordinatoru tərəfindən WBL yerləşdirmələri haqqında məlumat sessiyaları və təqdimatlar:
  - a. WBL yerləşdirmələrinin strukturu və onların kurrikuluma inteqrasiyası
  - b. WBL yerləşdirmə cədvəli və cədvəli
  - c. Tələbəyə rəhbərlik etmək, staj haqqında məlumat vermək, şərtlər və şərtlər daxil olmaqla dəstəkləyici sənədlər.
  - d. Universitet və şirkətlər daxilində müvafiq məmurlar və onların əlaqə məlumatları
- Tərbiyəçi/nəzarətçi/mentor üçün aşağıdakılarla bağlı elementləri olan kitabça:
  - a. Tələbə (şəxsi məlumatlar, təhsil proqramı, diplom səviyyəsi, peşə bacarıqları...)
  - b. Yerləşdirmə zamanı əldə ediləcək təlim məqsədləri (yerlərə səfərlər və hesabatlar, tələbənin vaxtaşırı müşahidələri, öyrənilmiş sərişlərin təsdiqi, tələbəyə veriləcək qiymətlər)

Praktik Nümunə

Mentorlar üçün ApprEnt prototip kursu [burada](#), WBL yerləşdirmələrində repetitorların/nəzarətçilərin təlimində tətbiq oluna bilən məzmunu ehtiva edən pulsuz açıq lisenziya kursudur. Kurs müxtəlif vasitələrdən ibarətdir və bir qurumun ehtiyaclarına uyğun olaraq qarışdırıla və uyğunlaşdırıla bilər.

3. Öyrənmə MÜQAVİLƏSİ MODELLERİ

Kontekst

Müxtəlif növ müqavilələr maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığın rəsmiləşdirilməsinə xidmət edir. Hüquqi olaraq, şirkət tələbə ilə əmək müqaviləsi təklif etməli və imzalamalıdır, çünki tələbə kurs proqramı ilə yanaşı şirkətdə effektiv işləyir. Şirkətlə universitet, tələbə ilə universitet arasında daha bir rəsmi müqavilə bağlanmalıdır. Bəzi elementləri yerinə yetirmək üçün sənədlərin siyahısı təklif olunur.

Əsas benefisiarlar

Şirkətlər. Universitetlər. Tələbələr.

Müqavilələrin növləri və onların məzmunu

Tələbə ilə şirkət arasında əvvəlcədən razılaşma

- Tələbənin WBL yerləşdirməsi üçün şirkət tərəfindən cəlb olunmasını təmin etmək üçün ilkin razılaşma yaradılmalıdır. Bu, əmək müqaviləsi deyil, tələbəni aşağıdakı elementlərlə işə götürmək üçün rəsmi vəddir:
  - a. Tələbə və şirkət haqqında məlumat
  - b. Tələbə və/və ya tələbəyə nəzarət edən məsul şəxslə bağlı elementlər
  - c. İnsan resursları ilə bağlı məlumat (müqavilənin növü, əmək haqqı, müddət və bütün hüquqi aspektlər)
  - d. Universitet, diplom və ya təhsil haqqında məlumat, proqram, tarixlər, cədvəl

WBL yerləşdirmə müqavilələri və müqavilələri

- Universitet və işəgötürən arasında aşağıdakıları əhatə edən müqavilə:
  - a. Hər iki tərəfin hüquqi və müqavilə məlumatları
  - b. WBL yerləşdirmənin təşkili və həyata keçirilməsində hər iki tərəfin öhdəlikləri
  - c. Fərdi məlumatlar, sığorta, münafiqə zamanı qaydalar və s. ilə bağlı hüquqi detalların və prosedurların xülasəsi.
- Universitet və tələbə arasında aşağıdakıları əhatə edən müqavilə:
  - a. Tələbənin qeydiyyat məlumatları (təhsil tarixləri daxil olmaqla)
  - b. Universitetin WBL yerləşdirməsinin tələbənin həyata keçirdiyi proqramın bir hissəsi kimi tanınmasına dair zəmanət. O, razılaşdırılmış müddəti, müşayiət üsullarını, qiymətləndirmə şərtlərini və modulları təsdiq edir.

Praktik Nümunə

ApprEnt layihəsinin bir hissəsi olaraq, öz müqavilələrini inkişaf etdirməyi planlaşdıran qurumlar üçün şablon kimi istifadə edilə bilən bir model müqavilə yaradıldı. Bu pulsuz açıq lisenziya modeli, yerləşdirmənin dizaynına və müqavilənin imzalanmasına şirkətin, universitetin və həmçinin tələbənin daxil edilməsinin vacibliyini vurğulayır. O, həmçinin nəzərə alınmalı olan modelin əsas aspektlərini vurğulayan bələdçini ehtiva edir.

4. RESURS VƏ MATERIALLARIN İNVENTARLARI

Kontekst

İnventarlar, WBL yerləşdirmələrini uğurla təşkil etmək və həyata keçirmək üçün lazım olan resursları, materialları və infrastrukturuları müəyyən etmək üçün ali məktəblər tərəfindən yaradılır. Bu, mövcud olan materialların və resursların mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilməsini və çatışmayan elementlərin müəyyən edilməsini əhatə edir. O, həmçinin ali məktəblərdən materialları və resursları tələbələrin, şirkətlərin və nəzarətçilərin/tyutorların ehtiyaclarına uyğun olaraq mütəmadi olaraq uyğunlaşdırmağı tələb edir.

Benefisiarlar

Şirkətlər. Universitetlər. Tələbələr. Tərbiiyəçilər/Müəllimlər.

Məzmun və quruluş:

İnventarlar onlayn şəkildə saxlanılır və HEI-nin təklif etdiyi müxtəlif WBL proqramlarına və ya WBL yerləşdirmələrinin keçirildiyi müxtəlif fənlərə uyğun olaraq strukturlaşdırıla bilər. Universitet daxilində təyin olunmuş məmur inventarın müntəzəm olaraq yenilənməsinə cavabdehdir.

Təvsiyələr

Qurumlar WBL proqramlarının effektiv həyata keçirilməsi üçün lazım olan resursları saxlamaq və müntəzəm olaraq yeniləmək üçün metod planlaşdırmalıdır. Məsələn, saxlama sahəsinin xəritəsi faydalı ola bilər və bütün cəlb olunmuş işçilərlə paylaşıla bilər, sənədlərin hərtərəfli siyahısı da təqdim edilməlidir və onlara asan daxil olmaq üçün resursların ardıcıl təsnifatı da vacibdir.

Resursların inventarları zamanla böyüyəcək və dəyişəcək. Bununla belə, köhnə fayllar arxivlərdə saxlanılmalı və təşkil edilməlidir, çünki onlar yeni materiallar hazırlayarkən faydalı ola bilər.

5. Öyrənmə gündəliyi

Kontekst

Öyrənmə gündəliyinin məqsədi həm ümumi inkişafda, həm də yerləşdirmə zamanı xüsusi əsas hadisələrlə bağlı WBL yerləşdirməsini sənədləşdirməkdir. Öyrənmə gündəliyi şirkəti, onun fəaliyyət sektorunu, tələbəyə həvalə edilmiş öhdəlikləri və/yaxud onların repetitoru ilə görüşlərini, eləcə də təcrübə keçmələrinin əsas məqamlarını təsvir edə bilər.

Benefisiarlar

Tələbələr. Tərbiyəçilər/Müəllimlər. Şirkətlər. Akademik heyət

Məzmun və quruluş:

Öyrənmə gündəliyini iki fərqli bölməyə bölmək olar: biri yerləşdirmə ilə bağlı bütün əsas məlumatları əhatə edir, digəri isə tələbələrin yerləşdirmə zamanı gündəlik fəaliyyətlərini qeyd etdiyi və əks etdirdiyi jurnal kimi xidmət edir.

WBL yerləşdirməsinə ümumi baxış

- Yerləşdirmənin müddəti, tezliyi və cədvəli
- Şirkətin təqdimatı (daha geniş biznes sektoru, şirkətlərin fəaliyyəti və nəticələri, şirkətin daxili təşkilatı və xarici tərəfdaşlar daxil olmaqla)
- Tələbələrin fəaliyyətlərinin təsviri, onların təhsilləri ilə necə əlaqəli olduqları, onlara necə nəzarət və qiymətləndirildikləri, tapşırıqları uğurla yerinə yetirmək üçün lazımı bacarıqlar, habelə tələbələrin iş şəraitinin təsviri

Tələbə jurnalı

- İşlənmiş saatların və günlərin dəqiq qeydləri
- Tələbənin gördüyü fəaliyyətlər və şirkətə necə töhfə verdiyi barədə hesabat
- Fəaliyyətlərini həyata keçirərkən inkişaf etdirdikləri akademik və peşəkar bacarıqlar
- Şirkət və sektorla bağlı daha geniş müşahidələr
- Qarşılaşdıqları çətinliklər və onların öhdəsindən necə gəldilər

Praktik Nümunə

UniLab layihəsi institutların öz öyrənmə gündəliyini hazırlamaq üçün istifadə edə biləcəyi nümunə şablon hazırlayıb. Bu sənədi tapa bilərsiniz [burada](#). Bu pulsuz açıq lisenziya sənədidir və tələbələrə və mentorlara/nəzarətçilərə yerləşdirmə müddətində tələbənin peşəkar və akademik inkişafını başa düşməyə kömək edə bilər.

6. DÖVRİ NƏZƏR VƏ QIYMƏTLƏNMƏLƏR

Kontekst

WBL yerləşdirməsini həyata keçirən tələbələr yerləşdirmə zamanı, eləcə də yerləşdirmənin sonunda mütəmadi olaraq öz rəhbərləri/tərbiyəçiləri ilə yerləşdirmə daxilində fəaliyyətləri haqqında fikirləşmək və nəzarətçi/tərbiyəçinin yerləşdirmə müddətində tələbələrin nailiyyətlərini qiymətləndirmək üçün görüşürlər. Onlar birlikdə yerləşdirmənin tələbələrin öyrənməsinə, inkişaf etdirdikləri bacarıqlara və şirkətə verdiyi töhfələrə necə fayda verdiyini nəzərdən keçirməlidirlər. Bu, həm də tələbələrə davamlı şəxsi və peşəkar inkişafı haqqında düşünmək üçün dəyərli imkan verəcək.

Benefisiarlar

Tələbələr. Tərbiyəçilər/Müəllimlər. Akademik heyət.

Struktur və məzmun

WBL Yerləşdirmə zamanı

- Nəzarətçilərlə aylıq müsahibələrdə tələbələr ayda öz fəaliyyətlərini və müşahidələrini təsvir edəcək, problemləri müzakirə edəcək və düzəldici tədbirləri planlaşdıracaqlar.
- Saheyə səfərlərdə nəzarətçilər tələbələrin gündəlik fəaliyyətlərini müşahidə edər və onların tələbələrin öyrənmə məqsədlərinə və yerləşdirmə məqsədinə uyğun olmasını təmin edə biləcəklər.
- Hər iki halda nəzarətçi müfəssəl qeydlər aparacaq və müvafiq formaları dolduracaq. Tələbələr bu görüşləri gündəliklərində və/və ya portfellerində də sənədləşdirəcəklər

WBL yerləşdirmənin sonunda

- Yekun görüşdə nəzarətçilər və tələbələr yerləşdirmə, o cümlədən tələbələrin öyrənmə məqsədlərinə nail olub-olmaması və tələbənin şirkətlərin fəaliyyətinə necə töhfə verdiyi barədə fikirləşəcəklər.
- Tələbələr WBL yerləşdirmə zamanı tələbənin əldə etdiyi bacarıqları (həm yumşaq, həm də texniki), sərişələri və bilikləri sənədləşdirən və qiymətləndirən özünüqiymətləndirmə cədvəllərini tamamlayacaqlar. Bunlar nəzarətçi tərəfindən nəzərdən keçiriləcək və şərh ediləcək və son sinif şagirdlərinin WBL yerləşdirmələri üçün mükafatlandırılacaq bir hissəsini təşkil edəcək.

Praktik Nümunə

UniLab layihəsi institutların öz dövrü baxış və qiymətləndirmə şablonlarını hazırlamaq üçün istifadə edə biləcəyi nümunə şablon hazırlayıb. Bu sənədi tapa bilərsiniz [burada](#). Bu pulsuz açıq lisenziya sənədidir və tələbələrə və mentorlara/nəzarətçilərə yerləşdirmə müddətində tələbənin peşəkar və akademik inkişafını başa düşməyə kömək edə bilər.

7. PORTFOLİO

Kontekst

Portfolio tələbələrin peşəkar inkişafını və karyera qurmalarını dəstəkləməyə xidmət edən və onlara əmək bazarına daha peşəkar yanaşmaya kömək edən mühüm alətdir. Bu ümumiyyətlə müxtəlif sənədlərdən ibarət rəqəmsal və ya fiziki qovluqdur və tələbələrə öz peşəkar təkamüllərini və karyeralarını təqdim etməyə imkan verir. Portfolio yuxarıda qeyd olunan Öyrənmə Gündəliyi və Dövri İcmallardan əlavə, tələbələrə güclü tərəflərini və təkmilləşdirmə sahələrini müəyyən etməyə kömək edən özünüqiymətləndirmə sorğusunu da daxil etməlidir.

Benefisiarlar

Tələbələr. Şirkətlər.

Özünüqiymətləndirmə sorğusunun məzmunu və strukturu:

Tələbənin ümumi akademik və peşəkar inkişafı ilə bağlı suallar aşağıdakı kimi mövzuları əhatə edə bilər:

- Yumşaq bacarıqlar (vaxt idarə etmə, təşkilatçılıq bacarıqları, motivasiya və müstəqillik)
- Yerləşdirmə və təhsil zamanı əldə edilmiş texniki və akademik bacarıqlar
- Şəxsi maraqlar, yaxınlıqlar və üstünlük verilən öyrənmə üsulları
- Tədqiqatların başlanmasından bəri ümumi inkişaf
- Gələcək inkişafı hədəfləyir və onlara nail olmaq üçün vasitələr

Tələbənin yerləşdirmə təcrübəsi ilə bağlı suallar aşağıdakı kimi mövzuları əhatə edə bilər:

- Şagirdə yeni bilik, bacarıq və bacarıqlar inkişaf etdirildi
- Özünü əks etdirmə və dövri rəylər vasitəsilə əldə edilən anlayışlar
- Şirkəti, sektoru və tələbənin sektorda öz gələcəyini necə təsəvvür etdiyini başa düşmək
- Şagirdlərin əldə etdikləri texniki bilik və səriştelər və onları digər işlərdə/sektorlarda necə tətbiq edə bilərlər

Praktik Nümunə

UniLab layihəsi Lille Universitetində (FR) istifadə olunan sənədlərdən nümunə şablon hazırlayıb və institutlar öz portfel şablonlarını hazırlamaq üçün istifadə edə bilərlər. Bu sənədi tapa bilərsiniz [burada](#). Bu pulsuz açıq lisenziya sənədidir və tələbələrə və mentorlara/nəzarətçilərə yerləşdirmə müddətində tələbənin peşəkar və akademik inkişafını başa düşməyə kömək edə bilər.

8. REFLEKTİV DAVAMLI TƏKMİL YANAŞMA

Kontekst

Ali təhsil müəssisələri təklif etdikləri proqramların müvafiq olmasını təmin etməli və tələbə mərkəzli yanaşmaya riayət etməlidir. Bunun təmin edilməsində repetitorlar/mentorlar (müvafiq olaraq ali məktəbləri və şirkətləri təmsil edirlər) həlledici rol oynayırlar. Buna görə də, repetitorların/mentorların öz təcrübələrini nəzərdən keçirə və qiymətləndirə biləcəyi, özünü əks etdirən davamlı təkmilləşdirmə yanaşması yaradılmalıdır. Tələbələr öyrənmə jurnalına paralel olaraq repetitorlar/mentorlar WBL yerləşdirmələrinə nəzarət təcrübələrini qeyd etməlidirlər. Bu, fərdi və/yaxud həmyaşıdların əks etdirilməsi üçün əsas rolunu oynayacaq ki, bu da repetitorlara/mentorlara çətinlikləri və təkmilləşdirmə sahələrini, eləcə də digər repetitorlar/mentorlarla bölüşə biləcəkləri ən yaxşı təcrübələri müəyyən etməyə imkan verəcək. Bu cür fərdi və ya kollektiv əks etdirici sessiyalar hər WBL yerləşdirmə dövrünün sonunda keçirilməlidir, və növbəti dövrdə repetitorların/mentorların işinə daxil olun. Ali Məktəbdə yaradılmış Davamlı Peşəkar İnkişaf təcrübələrindən asılı olaraq, bu sessiyalar da akkreditasiya oluna bilər və repetitorların/mentorların davamlı peşəkarlaşmasını rəsmiləşdirməyə xidmət edə bilər.

Benefisiarlar

Tərbiyəçilər/Müəllimlər. Tələbələr. Universitetlər.

Struktur və məzmun

Yansıtıcı davamlı təkmilləşdirmə yanaşması üç mərhələyə bölünür:

1) Təcrübənin nəzərdən keçirilməsi:

Bu birinci mərhələdə mentorlar/tyutorlar tələbələrə öz WBL yerləşdirmələrində nəzarəti zamanı qarşılaşdıqları hər hansı problem və ya problemlərin qeydini aparırlar. Bunlar tələbə-şirkət qarşılıqlı əlaqəsi və ünsiyyəti ilə bağlı ola bilər və ya tələbələr yerləşdirmə təcrübəsi ilə onların akademik təhsili və ya tələbələr şirkətin gözləntiləri arasında uyğunsuzluqdan yarana bilər. Vəziyyətdən asılı olmayaraq, mentorun/tyutorun problem və onu necə həll etdikləri barədə ətraflı qeyd aparması vacibdir.

2) Yaxşı təcrübələrin və inkişaf sahələrinin müəyyən edilməsi (ya fərdi fəaliyyət kimi, ya da həmyaşıdları ilə əməkdaşlıqda)

İdeal olaraq tədris ilinin və ya semestrin sonunda həyata keçirilməli olan ikinci mərhələdə mentorlar/tyutorlar Mərhələ 1-də tərtib etdikləri sənədli hesabatlarla yenidən baxır və ya onların tezliyine, həssaslığına və ya təsir dərəcəsinə görə nəzərə çarpan təcrübələri seçirlər. Daha sonra bunlar daha ətraflı təhlil edilir, problemin nədən qaynaqlandığı, onunla necə və kiminlə məşğul olduqları və hərəkətlərinin təsiri müəyyən edilir. Bu fəaliyyət fərdi və ya həmyaşıdların öyrənmə fəaliyyəti kimi həyata keçirilə bilər. Sonuncu halda, mentorlar və repetitorların (müvafiq olaraq hosting şirkəti/təşkilatından və ali təhsil müəssisəsindən) bu fəaliyyəti həyata keçirmək üçün bir araya gəlsələr, daha da faydalı olacaq, çünki bu, hər iki tərəfə başqalarının

perspektivini daha yaxşı başa düşməyə imkan verəcək, və yanlış ünsiyyət və ya uyğunsuzluğun potensial mənbələrini müəyyən etmək,

3) Tələbələrin növbəti dövrü üçün növbəti addımların və fəaliyyət nöqtələrinin planlaşdırılması

Davamlı təkmilləşdirmə yanaşmasının son mərhələsində repetitorlar/mentorlar ya fərdi, ya da kollektiv şəkildə əvvəlki mərhələlərdə müəyyən edilmiş məsələlərə və problemlərə daha yaxşı cavab vermək üçün növbəti semestr və ya tədris ilində həyata keçirə biləcəkləri bir neçə fəaliyyət barədə razılığa gəlirlər. Onlar həmçinin özlərinə konkret hədəflər qoya bilərlər (məsələn, tələbələr və ya onların şirkətdəki həmkarları və ya AMİ-də daha tez-tez görüşmək), daha sonra növbəti semestrin sonunda nəzərdən keçirilə bilər.

Nümunə

UniLab layihəsi institutların öz davamlı təkmilləşdirmə yanaşmalarını inkişaf etdirmək üçün istifadə edə biləcəyi nümunə şablon hazırlayıb. Bu sənədi tapa bilərsiniz [burada](#). Bu pulsuz açıq lisenziya sənədidir və tələbələrə və mentorlara/nəzarətçilərə yerləşdirmə müddətində tələbənin peşəkar və akademik inkişafını başa düşməyə kömək edə bilər.

9. SORUŞ VƏ ŞİKAYƏT PROSEDURU

Kontekst

Benefisiarlar

Universitetlər. Tələbələr. Tərbiyəçilər/Müəllimlər. Akademik heyət. Şirkətlər.

Struktur və məzmun

WBL proqramlarının uğurla həyata keçirilməsi üçün onların həm tələbələrə, həm də tələbələrin yerləşdirmə apardıqları şirkətlərə və təşkilatlara uyğunluğu və uyğunluğu vacibdir. Buna görə də, ali təhsil müəssisələrinin yerləşdirmədən əvvəl, yerləşdirmə zamanı və sonra ortaya çıxan hər hansı problem və çətinlikləri müəyyən edib onlara cavab verməsi vacibdir. Bunun üçün müxtəlif hədəf qruplarına (tələbələr, şirkətlərin/təşkilatların nümayəndələri, WBL proqramlarında iştirak edən akademiklər) uyğunlaşdırılmış möhkəm sorğu və şikayət prosedurları yaradılmalıdır. Problemi anonim şəkildə bildirmək imkanı maraqlı tərəflərin öz narahatlıqlarını ifadə etməkdə rahat hiss etmələrini təmin edəcək.

Nümunə

Ali təhsil müəssisələri tələbələrə və digər benefisiarlara proqram koordinatoruna (7.1, 7.2 göstəricisinə uyğun) suallar vermək və ya şikayətlər vermək imkanı verən kanallar yaratmalıdır, o, lazım gəldikdə öz şərhlərini müvafiq şəxsə, institutsional orqana və ya ofisə çatdıracaq. Proqram koordinatoru bu sorğular və ya şikayətlərlə məxfi və qərəzsiz şəkildə məşğul olmalıdır və bunun üçün aydın bir prosedur tələb olunur, bu, aydın rol və məsuliyyətlər təyin edir və sualların və şikayətlərin ağırlıq dərəcəsindən asılı olaraq necə genişləndirilməli olduğunu göstərir. Hər bir ali təhsil müəssisəsinin fərqli strukturları və prosesləri olduğundan, UniLab konsorsiumu bir qəti sorğu və şikayət prosedurunu təyin etmək əvəzinə, birdən çox ali təhsil müəssisəsində müxtəlif maraqlı qurulmuş prosedurlar haqqında məlumat vermək daha məqsədəuyğun olardı. Bu cür prosedurların üç nümunəsi aşağıda verilmişdir. Onların xüsusi olaraq WBL proqramları ilə əlaqəli olmamasına baxmayaraq, onlar WBL proqramlarını və ya WBL proqramları üçün xüsusi proseduru dəstəkləyə bilən prosedurun hazırlanması üçün faydalı modellər kimi xidmət edə bilər.

- [Dublin Universitet Kolleci](#)(IE)
- [The Hertfordshire Universiteti](#)(Böyük Britaniya) izləmək üçün bir sıra addımlar təklif edir
- [Şərqi London Universiteti](#)(Böyük Britaniya) şikayət forması nümunəsi

